

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18209

Θέμα 381^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 728-745

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

- ΑΙ. Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· εἰ δ' ἐγὼ νέος,
οὐ τὸν χρόνον χρὴ μᾶλλον ἢ τὰργα σκοπεῖν.
- ΚΡ. Ἔργον γὰρ ἔστι τοὺς ἀκοσμοῦντας σέβειν; 730
- ΑΙ. Οὐδ' ἂν κελεύσαιμι εὐσεβεῖν ἐς τοὺς κακοὺς.
- ΚΡ. Οὐχ ἦδε γὰρ τοιαῦδ' ἐπείληπται νόσω;
- ΑΙ. Οὐ φησι Θήβης τῆσδ' ὁμόπτολις λεώς.
- ΚΡ. Πόλις γὰρ ἡμῖν ἀμέ χρὴ τάσσειν ἐρεῖ;
- ΑΙ. Ὅρας τόδ' ὡς εἴρηκας ὡς ἄγαν νέος; 735
- ΚΡ. Ἄλλω γὰρ ἢ μοι χρὴ με τῆσδ' ἄρχειν χθονός;
- ΑΙ. Πόλις γὰρ οὐκ ἔσθ' ἦτις ἀνδρός ἔσθ' ἑνός.
- ΚΡ. Οὐ τοῦ κρατοῦντος ἡ πόλις νομίζεται;
- ΑΙ. Καλῶς ἐρήμης γ' ἂν σὺ γῆς ἄρχοις μόνος.
- ΚΡ. Ὅδ', ὡς ἔοικε, τῇ γυναικὶ συμμαχεῖ. 740
- ΑΙ. Εἵπερ γυνὴ σὺ· σοῦ γὰρ οὖν προκίδομαι.
- ΚΡ. Ὡ παγκάκιστε, διὰ δίκης ἰὼν πατρί;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὄρω.
- ΚΡ. Ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμάς ἀρχὰς σέβων;
- ΑΙ. Οὐ γὰρ σέβεις, τιμὰς γε τὰς θεῶν πατῶν. 745

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Μηδέν τὸ μὴ δίκαιον· ... τῆσδ' ἄρχειν χθονός;*

(Μονάδες 30)

ΑΙΜΩΝ

(Να μη διδαχθείς) τίποτε το άδικο· κι αν εγώ είμαι νέος, δεν πρέπει να κοιτάς τα χρόνια μου περισσότερο από τις πράξεις μου.

ΚΡΕΩΝ

Είμαι λοιπόν πράξη σωστή το να τιμά κανείς όσους παρανομούν;

ΑΙΜΩΝ

Ούτε και θα συμβούλευα κανέναν να δείχνει σεβασμό στους κακούς.

ΚΡΕΩΝ

Αυτή εδώ λοιπόν δεν έχει προσβληθεί από τέτοια αρρώστια;

ΑΙΜΩΝ

Δεν το ομολογούν αυτό όλοι οι πολίτες αυτής της Θήβας.

ΚΡΕΩΝ

Και λοιπόν η πόλη θα μας πει όσα πρέπει εγώ να διατάζω;

ΑΙΜΩΝ

Βλέπεις πως έχεις πει αυτόν το λόγο σαν ανόητος;

ΚΡΕΩΝ

Για λογαριασμό άλλου ή για δικό μου πρέπει να κυβερνώ εγώ αυτήν εδώ τη χώρα;

2. Από ποιο σημείο του μύθου των Λαβδακιδών αρχίζει η τραγωδία του Σοφοκλή Αντιγόνη;**(Μονάδες 10)**

Ύστερα από τον αλληλοσκοτωμό του Ετεοκλή και του Πολυνείκη, ο νέος άρχοντας της πόλης Κρέων, αδελφός της Ιοκάστης και θεός των παιδιών, εκδίδει διαταγή να ταφεί ο Ετεοκλής με τιμές, ενώ το σώμα του Πολυνείκη να μείνει άταφο, βορά στα σκυλιά και τα όρνια, γιατί θέλησε να προδώσει την πατρίδα του. Από το σημείο αυτό αρχίζει η υπόθεση της τραγωδίας του Σοφοκλή Αντιγόνη.

3. α) ὄρασις, ὄραμα, ῥήτωρ, ῥῆσις, ῥῆμα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου ὄραξ και εἴρηκας λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

(Μονάδες 5)

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

ὄρασις → ενέργεια ή κατάσταση

ὄραμα → αποτέλεσμα ενέργειας

ῥήτωρ → πρόσωπο που ενεργεί

ῥῆσις → ενέργεια ή κατάσταση

ῥῆμα → αποτέλεσμα ενέργειας

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα από ονόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ἄλλος	-οῖος	
άνήρ	-εῖος	
τιμή	-ιος	
ἔργον	-ώδης	
ἀρχή	-ικός	

(Μονάδες 5)

ἄλλος → ἄλλοῖος
άνήρ → ἀνδρείος
τιμή → τίμιος
ἔργον → ἐργώδης
ἀρχή → ἀρχικός

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος